

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن‌ماه ۱۴۰۱

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۸۳۹

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظران علمی: محمدرضا عبداللهی، سیدمهدی بنی‌طبا، سیدعلی روحانی

ویراستار ادبی: پرنده فیاضی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۱۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	مقدمه
۳	۱. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی
۵	۲. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۸	۲-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۹	۲-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو
۱۱	۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۲	۲-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر
۱۳	۲-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۴	۳. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۶	۴. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۸	جمع‌بندی
۱۹	پیوست
۲۲	منابع و مأخذ

فهرست جداول

۴	جدول رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی - بهمن‌ماه ۱۴۰۱
۱۹	جدول ۱. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۰	جدول ۲. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۱	جدول ۳. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی - بهمن‌ماه ۱۴۰۱

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۳
- نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۳
- نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۴
- نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۵
- نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل..... ۶
- نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۷
- نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در بهمن ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل..... ۷
- نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۸
- نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۸
- نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۹
- نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۹
- نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (بجز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (بجز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی..... ۱۲
- نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی..... ۱۲
- نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی..... ۱۳
- نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی..... ۱۳
- نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته فعالیت‌های بورسی- بهمن ۱۴۰۱..... ۱۵
- نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته فعالیت دارو..... ۱۵
- نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر..... ۱۶
- نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۷
- نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۷
- نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۷
- نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۷

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن ماه ۱۴۰۱ بخش صنعت و معدن

چکیده

در بهمن ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۲۱/۹ و ۲۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۳ و ۹/۳ درصدی مواجه شده است که بیشتر تحت تأثیر رشد رشته فعالیت خودرو و قطعات بوده است.

در این ماه شاخص تولید و فروش رشته فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب افزایش ۸۰/۴ و ۸۶ درصدی داشته است. همچنین، شاخص تولید رشته فعالیت فلزات پایه پس از رشد منفی دی ماه در این ماه رشد ۱۳/۲ درصدی داشته است.

در بهمن ماه ۱۴۰۱ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی پس از نوسانات نرخ ارز در ماه‌های اخیر رشد مثبت ۴/۱ درصدی را ثبت کرده و به بالاترین نرخ رشد پس از خردادماه رسیده است، همچنین رشد نقطه به نقطه پس از گذشت ۱۰ ماه مجدداً صعودی شد و با ۴/۱ درصد افزایش نسبت به ماه قبل، به ۳۵/۹ درصد رسیده است. گفتنی است میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در بهمن ماه ۱۴۰۱ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱/۴ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۴۵/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت استفاده می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود، زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این در حالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

طی بهمن ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۱/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۳ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۱۳ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و تنها ۲

رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید داشته‌اند.

شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۶/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲/۶ درصدی مواجه شده است.

طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۹/۳ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۲ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۳ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «سایر کانی غیرفلزی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «شیمیایی بجز دارو» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۹/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۲۳/۷ درصدی مواجه شده است.

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی پس از نوسانات نرخ ارز در ماه‌های اخیر رشد مثبت ۴/۱ درصدی را ثبت کرده و به بالاترین نرخ رشد پس از خردادماه رسیده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه پس از گذشت ۱۰ ماه مجدداً صعودی شد و با ۴/۱ درصد افزایش نسبت به ماه قبل، به ۳۵/۹ درصد رسیده است. گفتنی است میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱/۴ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۴۵/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۰۲ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا می‌کنند و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش‌افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

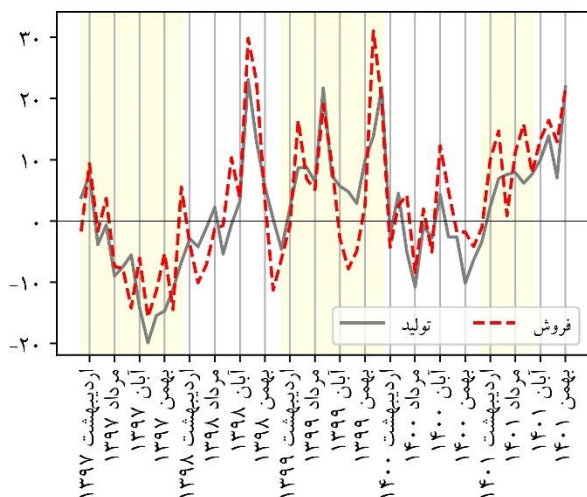
شاخص تولید صنعت را بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت صنعت به صورت فصلی را مرکز آمار و ماهیانه را بانک مرکزی، منتشر می‌کند، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار دارای چندین ضعف اساسی است که مهم‌ترین ضعف این آمار وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکردی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت بهنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده این شاخص به خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد.^۱ در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ بررسی شده است.

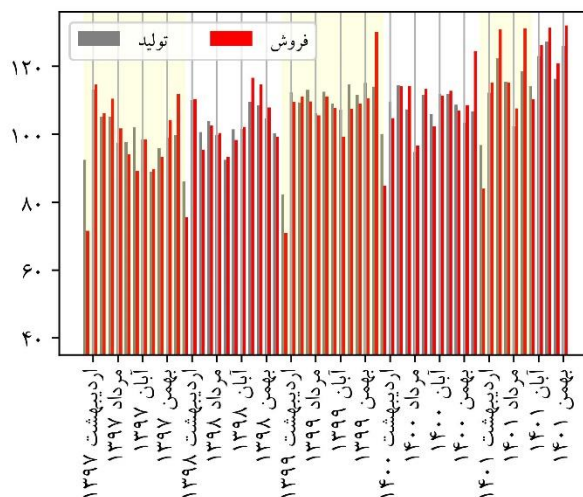
۱. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی در آذرماه پس از ثبت بالاترین سطح در سال ۱۴۰۱، در دی ماه تحت تأثیر قطعی گاز صنایع رشد ماهیانه منفی را تجربه کرد، اما در بهمن‌ماه تحت تأثیر رشد رشته فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۲۱/۹ و ۲۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۳ و ۹/۳ درصدی مواجه شده است.

نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

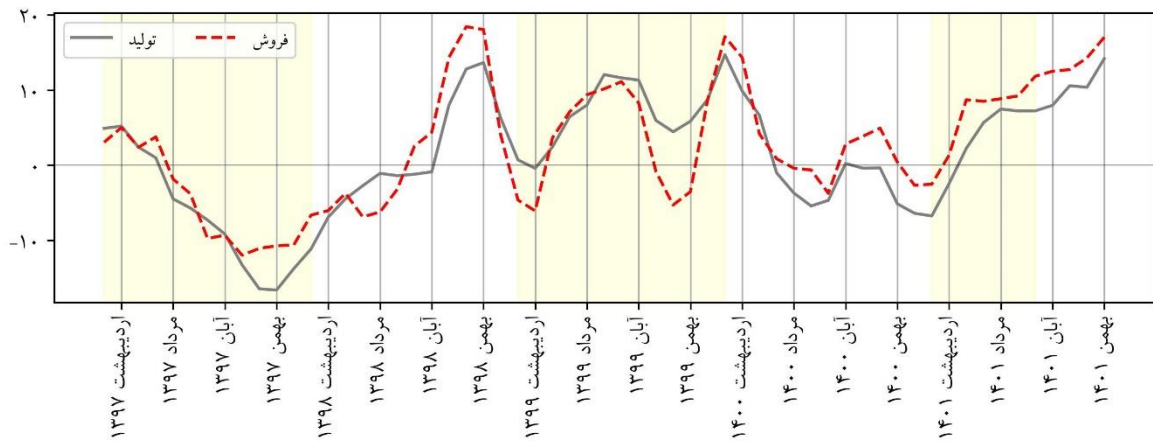
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

۱. جهت اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

طی سه‌ماهه منتهی به بهمن‌ماه ۱۴۰۱، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید افزایش ۱۴/۲ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۱۷ درصدی را نشان می‌دهند.

نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی - بهمن‌ماه ۱۴۰۱

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش
رشد یازده ماهه نسبت به یازده ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد یازده ماهه نسبت به یازده ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۱۱/۵	۲۱/۶	۹/۳	۸/۰	۲۱/۹	۸/۳	صنعت
۲/۰	۷/۹	-۵/۵	-۴/۸	۴/۹	۱/۰	شیمیایی بجز دارو
۲/۸	-۰/۲	۹/۵	۷/۱	۱۳/۲	۱۸/۰	فلزات پایه
۵۴/۲	۸۶/۰	۱۵/۳	۳۸/۶	۸۰/۴	۱۸/۳	خودرو و قطعات
۱۲/۴	۱۹/۷	۲۳/۷	-۳/۰	-۲۶/۳	-۲/۶	معدن

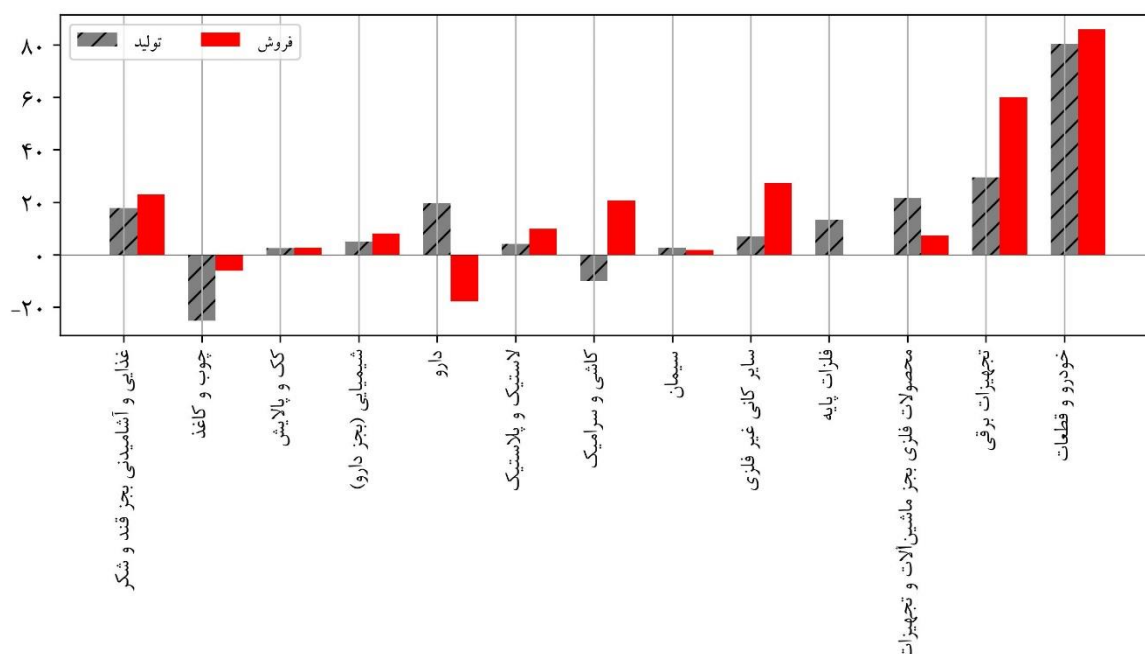
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

۲. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۱۳ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۲ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین افزایش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۱۲ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۳ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «چوب و کاغذ» کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند.

نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)^۱

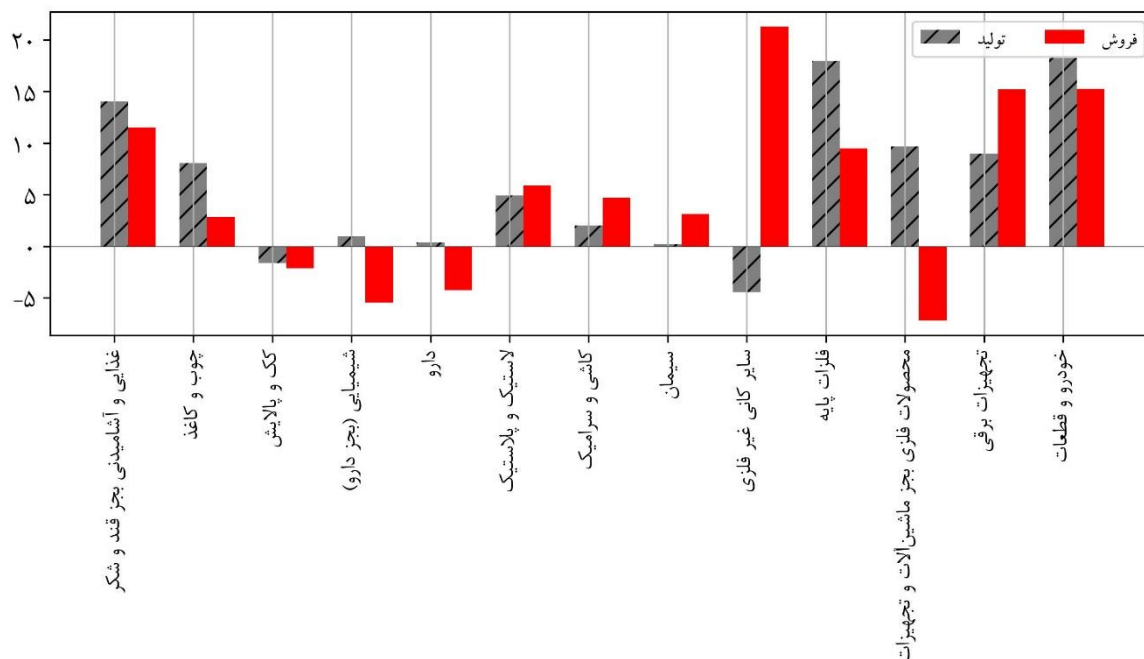

مأخذ: همان.

طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «فلزات پایه» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی» و «کک و پالایش» بیشترین کاهش را در شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «خودرو و قطعات» و «تجهیزات برقی» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «شیمیایی بجز دارو» بیشترین کاهش در شاخص فروش را داشته‌اند.

۱. همان‌طور که در گزارش پشتیبان بیان شده است، در رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند و لذا اولاً شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانیاً به دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته‌فعالیت بیشتر است. به جهت نمایش بهتر اطلاعات در نمودارها، این رشته‌فعالیت از نمودارهای ۴ تا ۷ حذف شده است.

نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

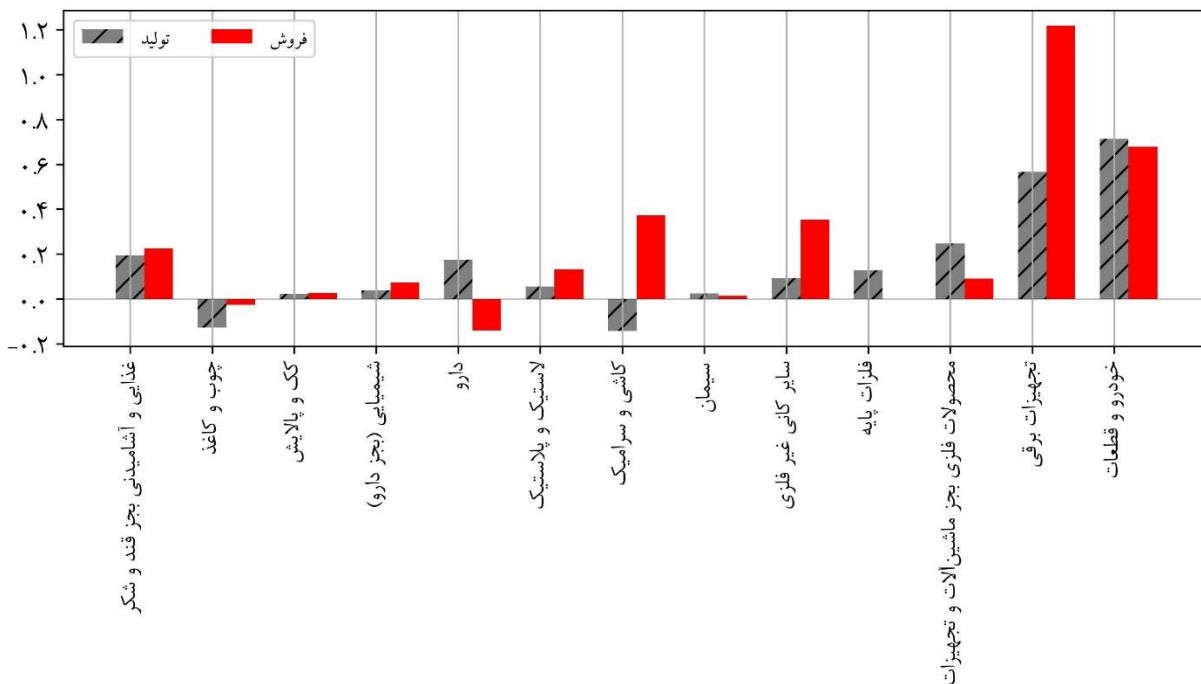
طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «تجهیزات برقی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «سایر کانی‌های غیرفلزی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «شیمیایی بجز دارو» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

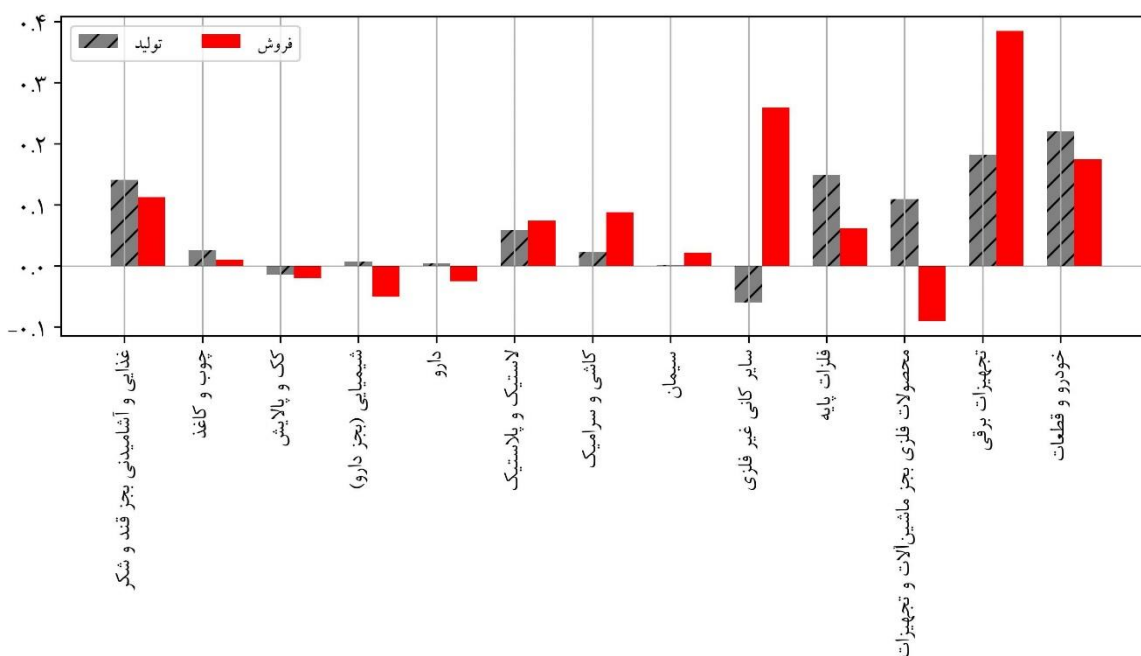
در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل

مأخذ: همان.

نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه قبل

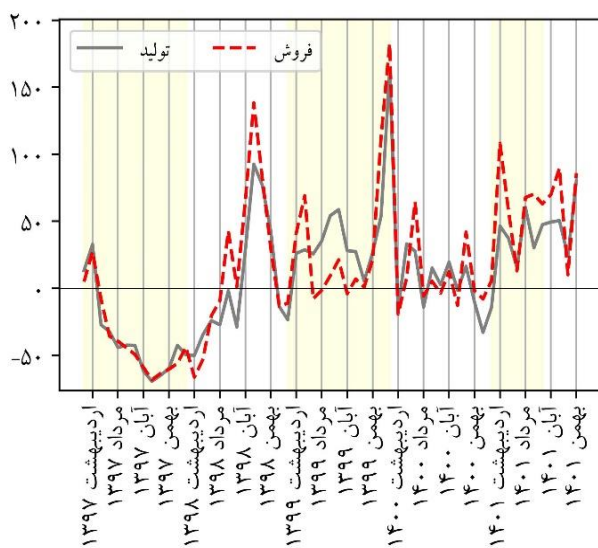
مأخذ: همان.

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (بجز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «دارو» به دلیل اثرپذیری از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در واردات نهاده‌های آنها پرداخته شده است.

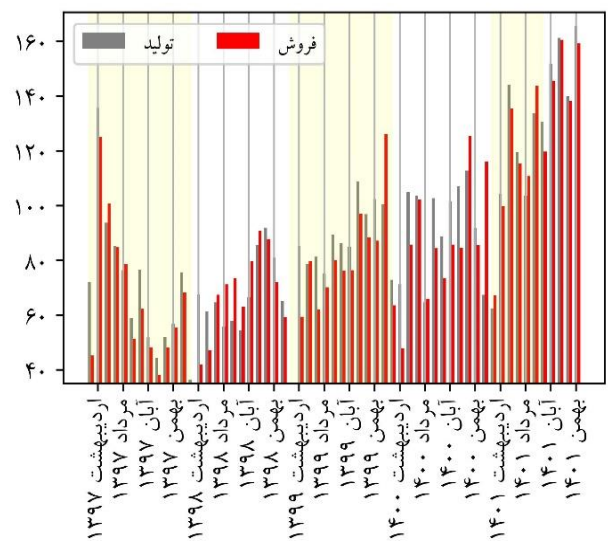
۲-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی به بالاترین سطح در سال ۱۴۰۱ رسیده است و نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۸۰/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۸/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن هم به‌طور مشابه نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۸۶ درصدی و نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است که به‌نظر می‌رسد عموماً تحت تأثیر طرح‌های فروش و پیش‌فروش شرکت‌های خودروسازی بوده است.

نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

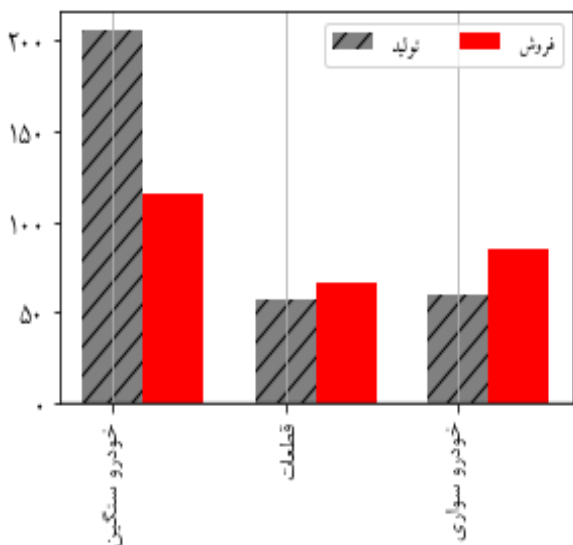
نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)

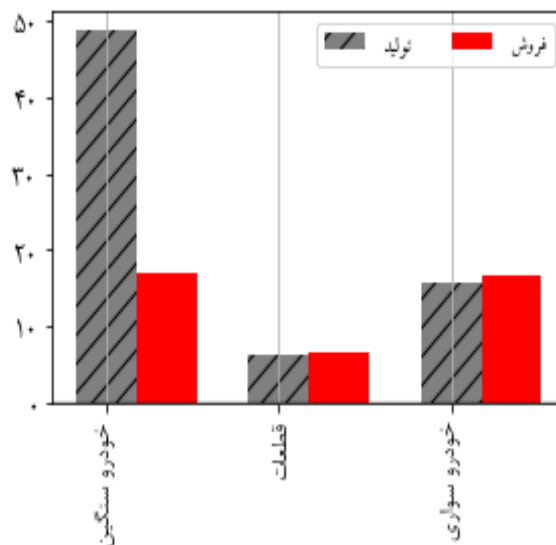
مأخذ: همان.

نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

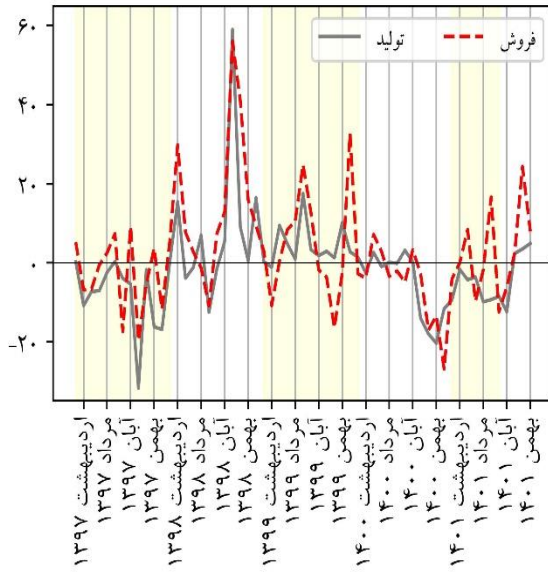
۲-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۷/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۵ درصدی داشته است.

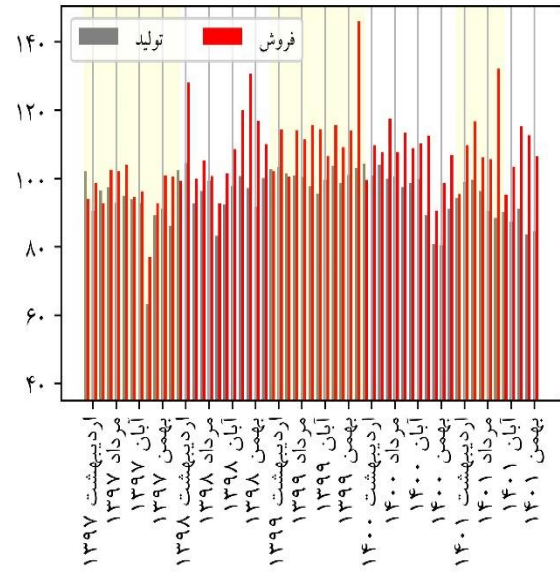
طبق نمودار ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش «کودها و ترکیبات نیتروژن»^۱ و شاخص فروش زیربخش «خوراک پالایشگاه‌ها» کاهش قابل توجهی یافته است. از طرفی، طبق نمودار ۱۵ نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش «خوراک پالایشگاه‌ها» و «سایر» باعث افزایش شاخص تولید شده است. همچنین شاخص فروش با توجه به کاهش فروش زیربخش «متانول» و «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» در مقابل افزایش فروش زیربخش «کودها و ترکیبات نیتروژن» و «سایر» رشد مثبتی را ثبت کرده است.

۱. شرکت خراسان در بهمن‌ماه با قطعی گاز مواجه بوده و تولید صفر بوده است.

نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (بجز دارو) (درصد)

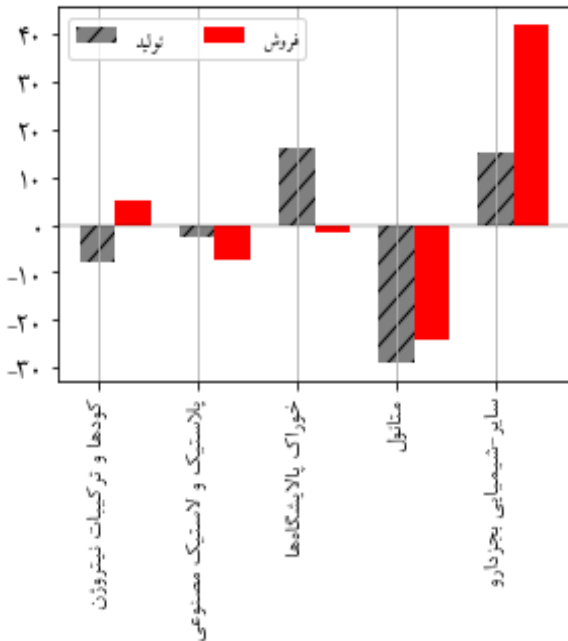

نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (بجز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)

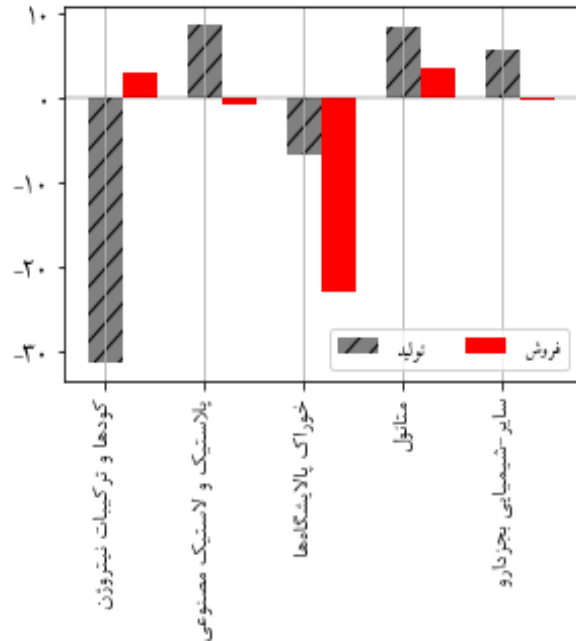

مأخذ: همان.

نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

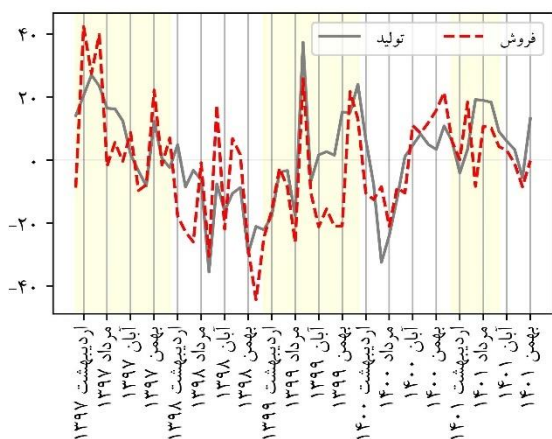

۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۳/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ناچیز ۰/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۹/۵ درصدی داشته است. طبق نمودار ۱۸ نسبت به ماه قبل افزایش تولید زیربخش «ورق» و «پروفیل» باعث افزایش شاخص تولید و افزایش فروش زیربخش «پروفیل» و «شمش» باعث افزایش شاخص فروش شده است. از طرفی طبق نمودار ۱۹، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید با توجه به افزایش قابل توجه تولید زیربخش «ورق» رشد قابل توجهی را ثبت کرده است.

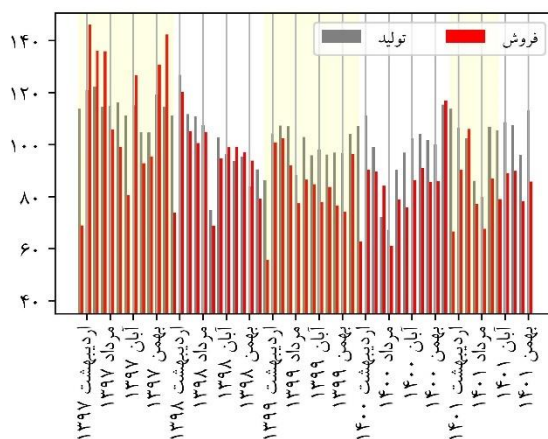
نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش

بخش فلزات پایه (درصد)

نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه

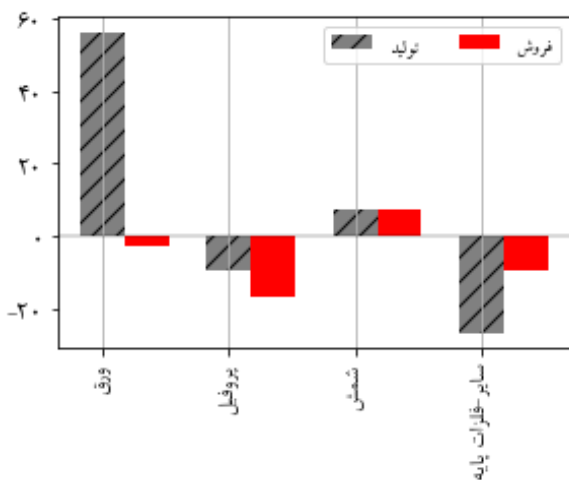
(۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

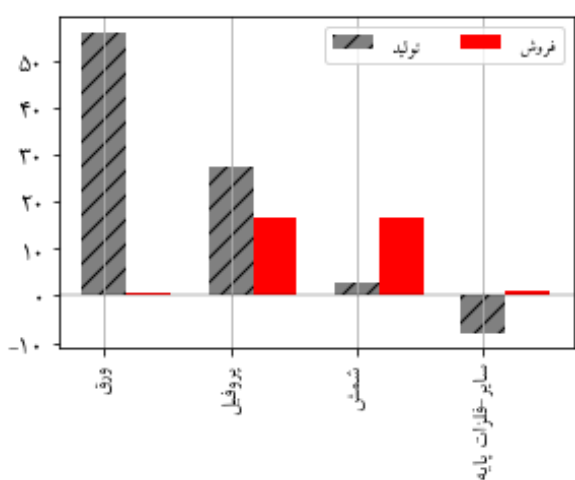
نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

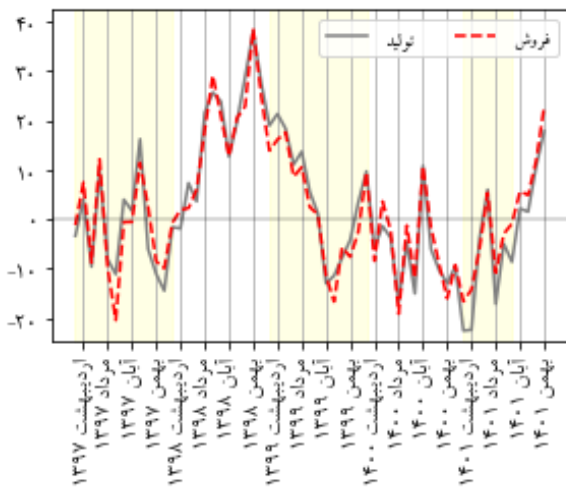

مأخذ: همان.

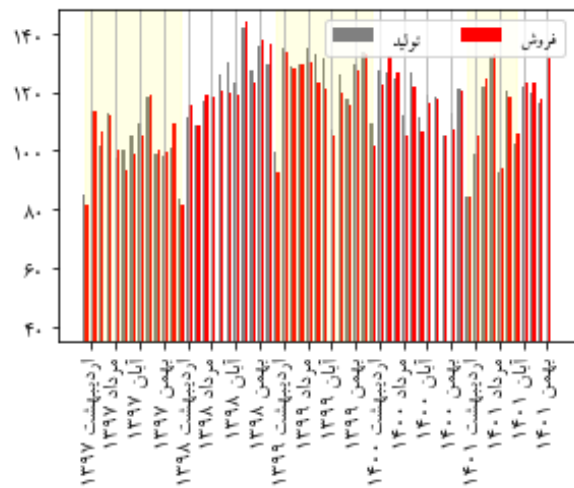
۴-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۴ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲۲/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۱/۵ درصدی داشته است. طبق نمودارهای ۲۲ و ۲۳ نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش «لبنیات» کاهش داشته است، اما نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش سه زیربخش اصلی این صنعت افزایش یافته است.

نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی (درصد)

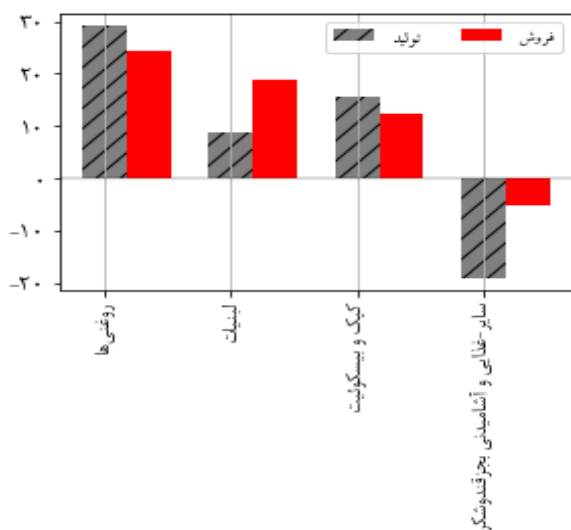

نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی (۱۰۰=۱۳۹۵)

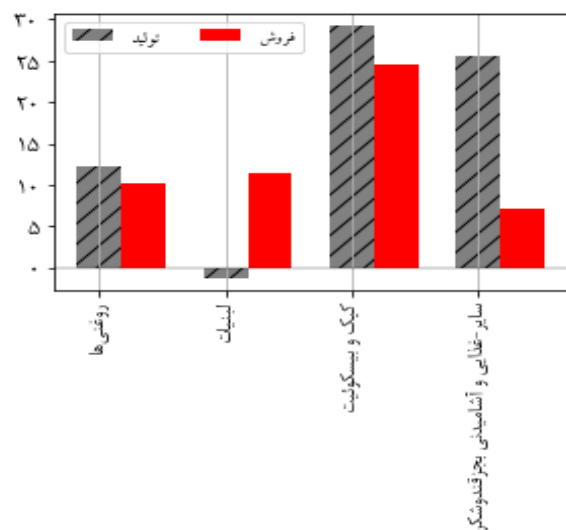

مأخذ: همان.

نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

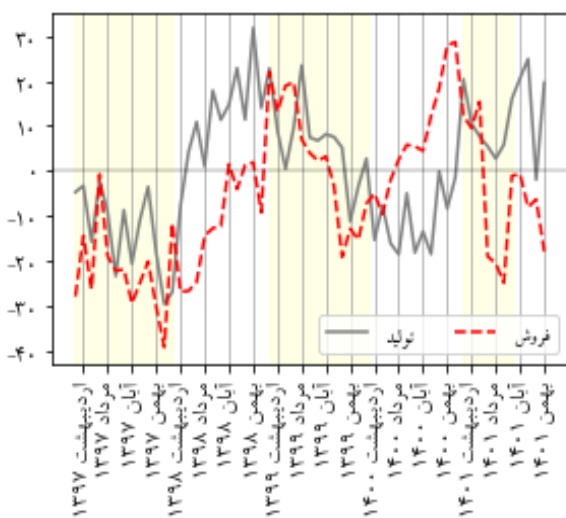
مأخذ: همان.

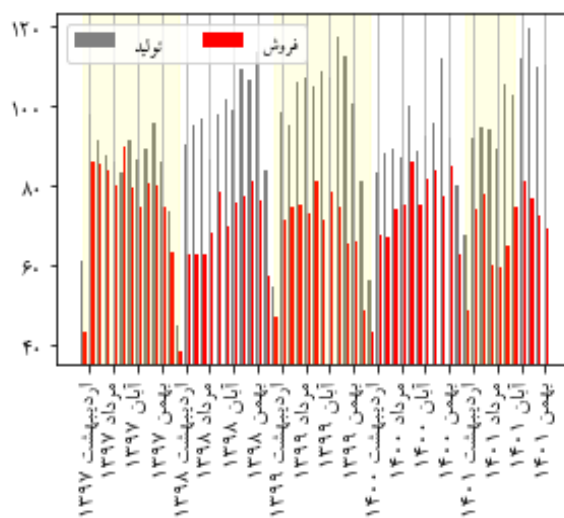
۵-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۹/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ناچیز ۰/۴ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۴/۳ درصدی داشته است. طبق نمودارهای ۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص فروش زیربخش‌های اصلی و تولید «قرص و کپسول» کاهش یافته است، اما نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید زیربخش «شربت و سوسپانسیون»، «سایر» و «قرص و کپسول» افزایش یافته است.

نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

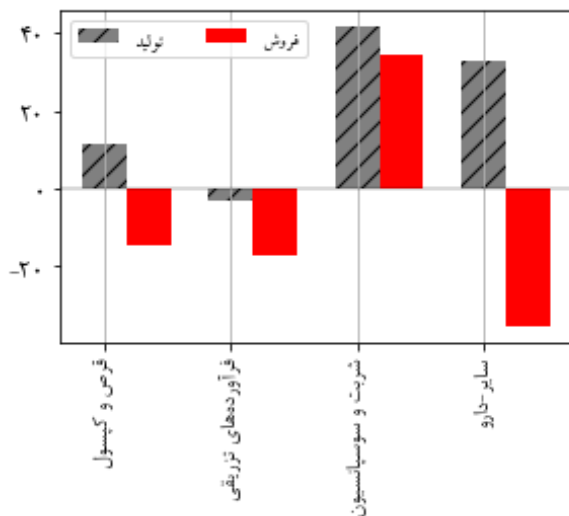

نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

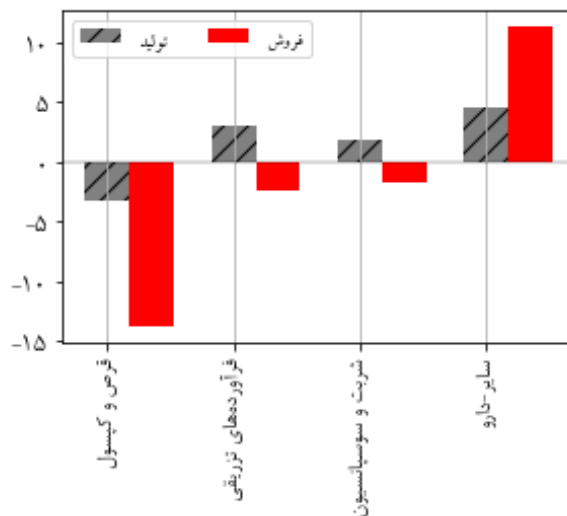

مأخذ: همان.

نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

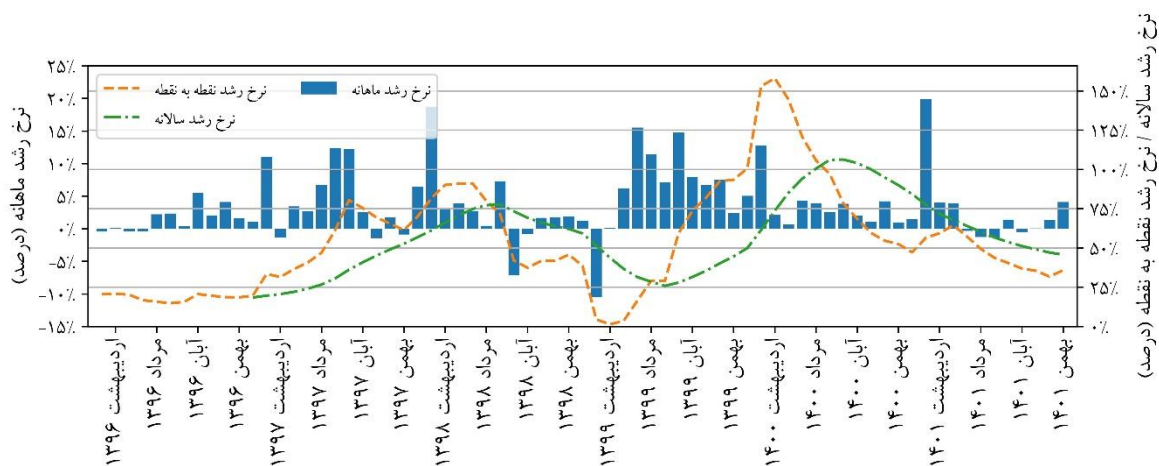

مأخذ: همان.

۳. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی پس از نوسانات نرخ ارز در ماه‌های اخیر رشد مثبت ۴/۱ درصدی را ثبت کرده است و به بالاترین نرخ رشد پس از خردادماه رسیده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ پس از گذشت ۱۰ ماه صعودی شد و با ۴/۱ درصد افزایش نسبت به ماه قبل، به ۳۵/۹ درصد رسیده است. گفتنی است میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱/۴ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۴۵/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.^۴

نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ تحت تأثیر شوک‌های ارزی ماه‌های اخیر، رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بالاترین نرخ رشد ماهیانه را تجربه کرده‌اند، رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «دارو» نیز تحت تأثیر حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را ثبت کرده‌اند^۵ و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «کک و پالایش» بالاترین نرخ رشد سالیانه را تجربه کرده‌اند.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.

۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.

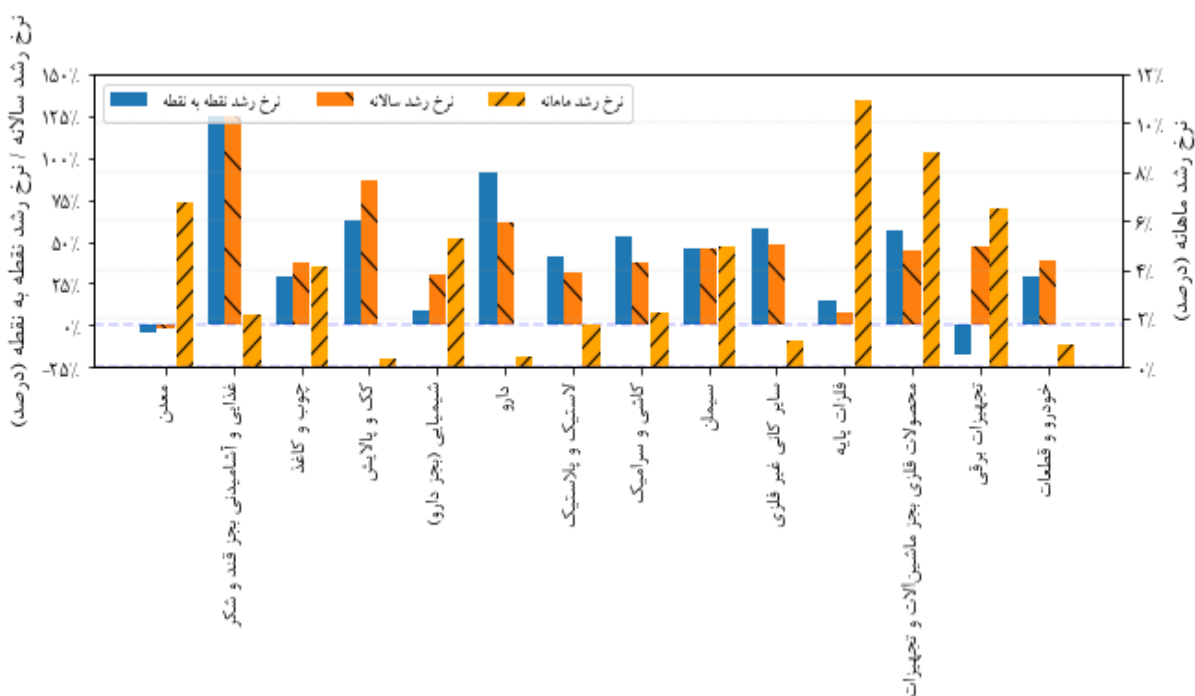
۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

۴. با توجه به اصلاحیه موردی شرکت‌ها، شاخص قیمت در دی‌ماه نسبت به گزارش ماه قبل تعدیل شده است؛ به این ترتیب رشد ماهیانه شاخص در دی‌ماه ۱/۳ درصد، رشد نقطه‌به‌نقطه ۲۱/۸ درصد و رشد سالیانه ۴۷/۱ درصد بوده است.

۵. لازم به یادآوری است این رشد قیمت از طریق پرداخت یارانه نقدی برای مصرف‌کننده نهایی جبران شده است.

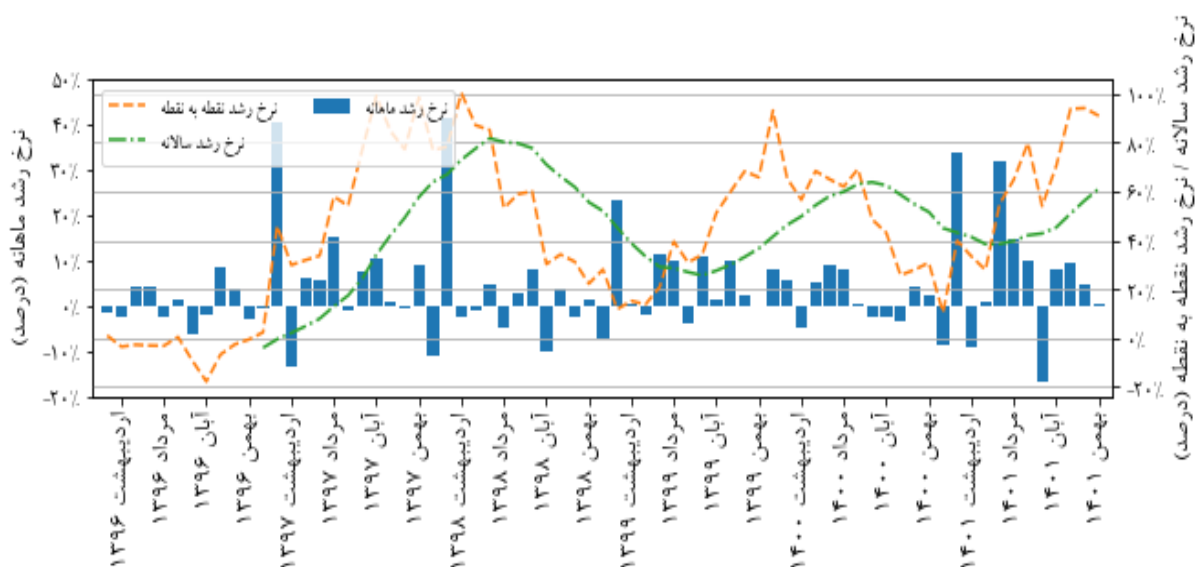
نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - بهمن‌ماه ۱۴۰۱

مأخذ: همان.

رشته‌فعالیت دارو در بهمن‌ماه با افزایشی کمتر از دی، آذر و آبان مواجه بوده و نرخ رشد ماهیانه ۰/۴ درصدی داشته است. شایان ذکر است رشد نقطه‌به‌نقطه رشته‌فعالیت دارو نسبت به ماه پیش کاهش یافته و به ۹۰/۷ درصد رسیده است و میانگین سالیانه قیمت نیز ۶۰/۹ درصد افزایش یافته است.

نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

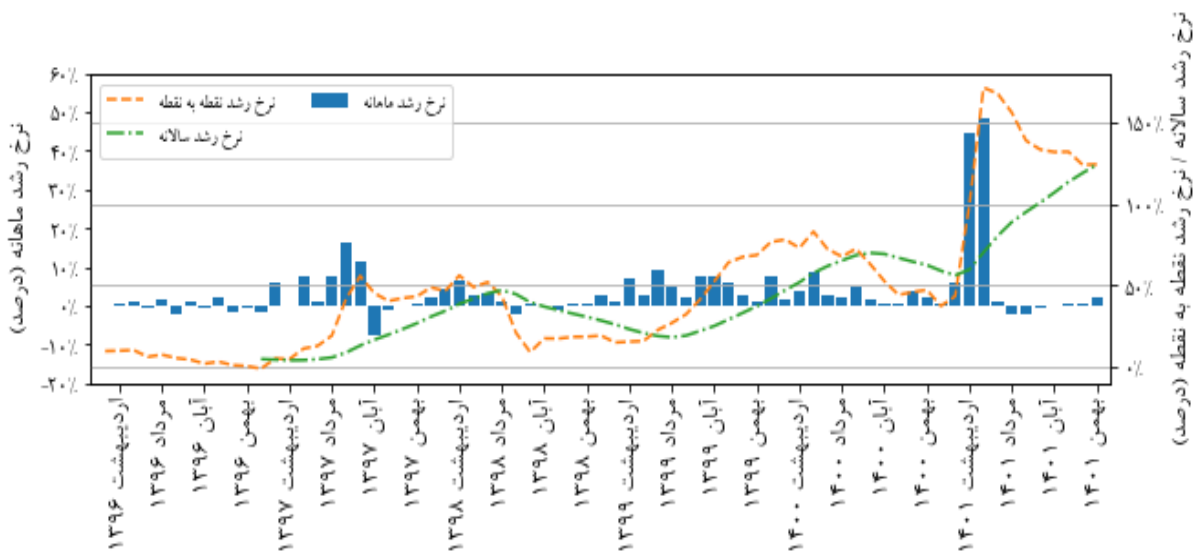

مأخذ: همان.

یکی از رشته‌های فعالیت‌های دیگری که در ماه‌های ابتدایی سال مشمول حذف ارزش ترجیحی شد، رشته‌های فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر بود. بررسی روند قیمت‌ها در این رشته‌های فعالیت هم بعد از گذشت چند ماه از اعمال این سیاست جالب توجه است:

طبق نمودار ۳۱، با حذف ارزش ترجیحی مواد اولیه رشته‌های فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر، رشد ماهیانه شاخص قیمت این رشته‌های فعالیت در اردیبهشت و خردادماه به حدود ۴۵ و ۵۰ درصد رسید، اما در ماه‌های بعد و پس از تخلیه اثر این شوک به شدت کاهش یافت، اما در دی و بهمن‌ماه اندکی افزایش یافته و رشد مثبت ۲/۱ درصدی داشته است. به‌طور مشابه رشد نقطه‌به‌نقطه قیمت در این رشته‌های فعالیت هم از تیرماه مسیر نزولی را طی کرده است و در بهمن‌ماه به ۱۲۴/۲ درصد رسیده است؛ گفتنی است میانگین سالیانه قیمت در این رشته‌های فعالیت صعودی بوده و به ۱۲۴ درصد افزایش یافته است.

نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌های فعالیت غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

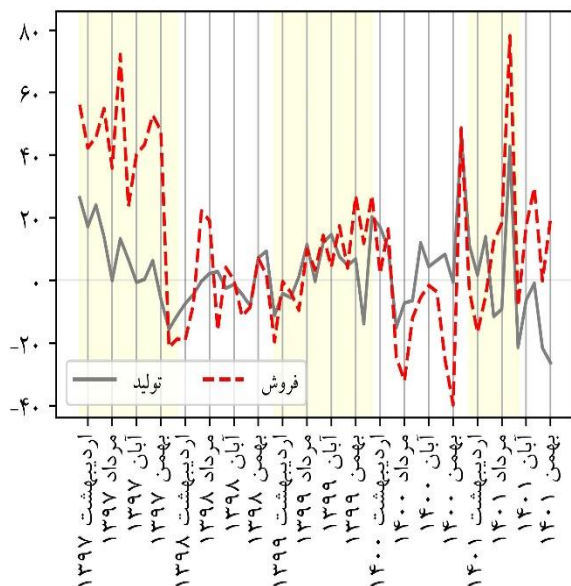
مأخذ: همان.

۴. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بوری

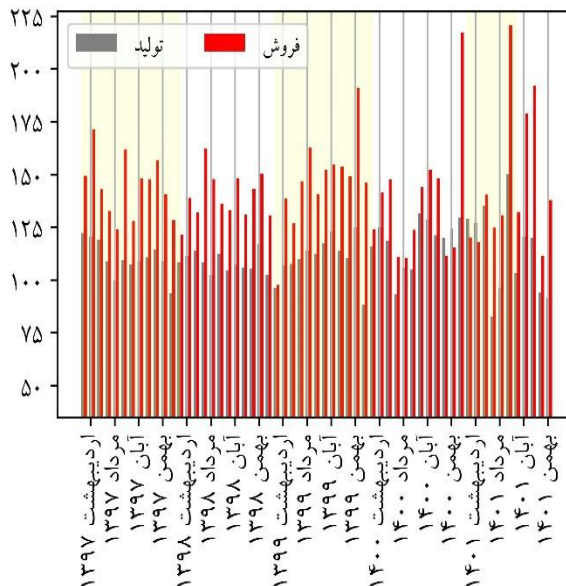
در بهمن‌ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۶/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲/۶ درصدی مواجه شده است. همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۹/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۲۳/۷ درصدی مواجه شده است. شاخص تولید با توجه به کاهش تولید «گندله» و «کنسانتره» نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش یافته است. از طرفی شاخص فروش با توجه به افزایش فروش «گندله» و «کنسانتره» نسبت به ماه قبل رشد مثبتی را ثبت کرده است.

نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

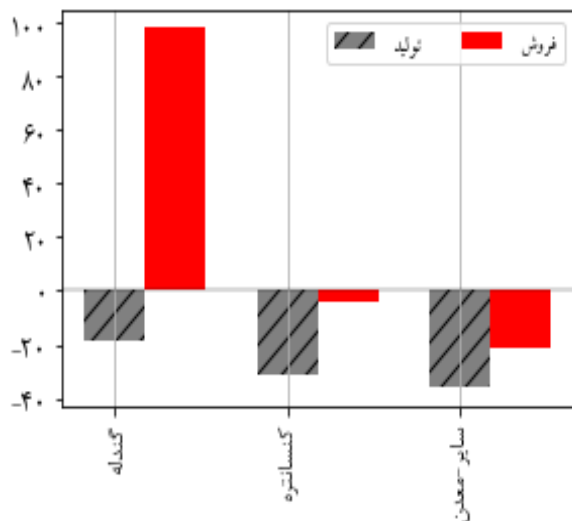

نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۰۰=۱۳۹۵)

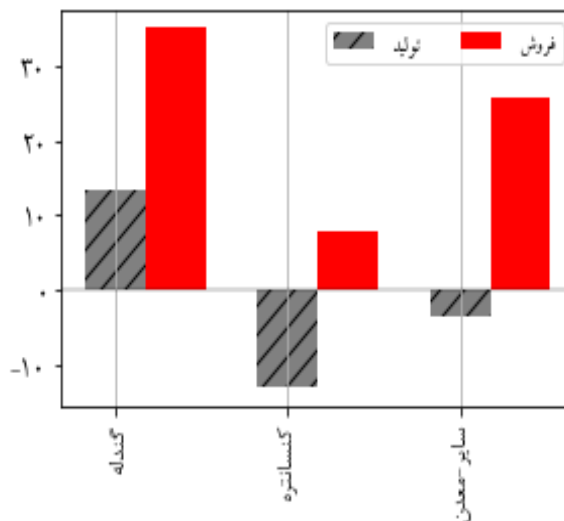

مأخذ: همان.

نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

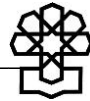

مأخذ: همان.

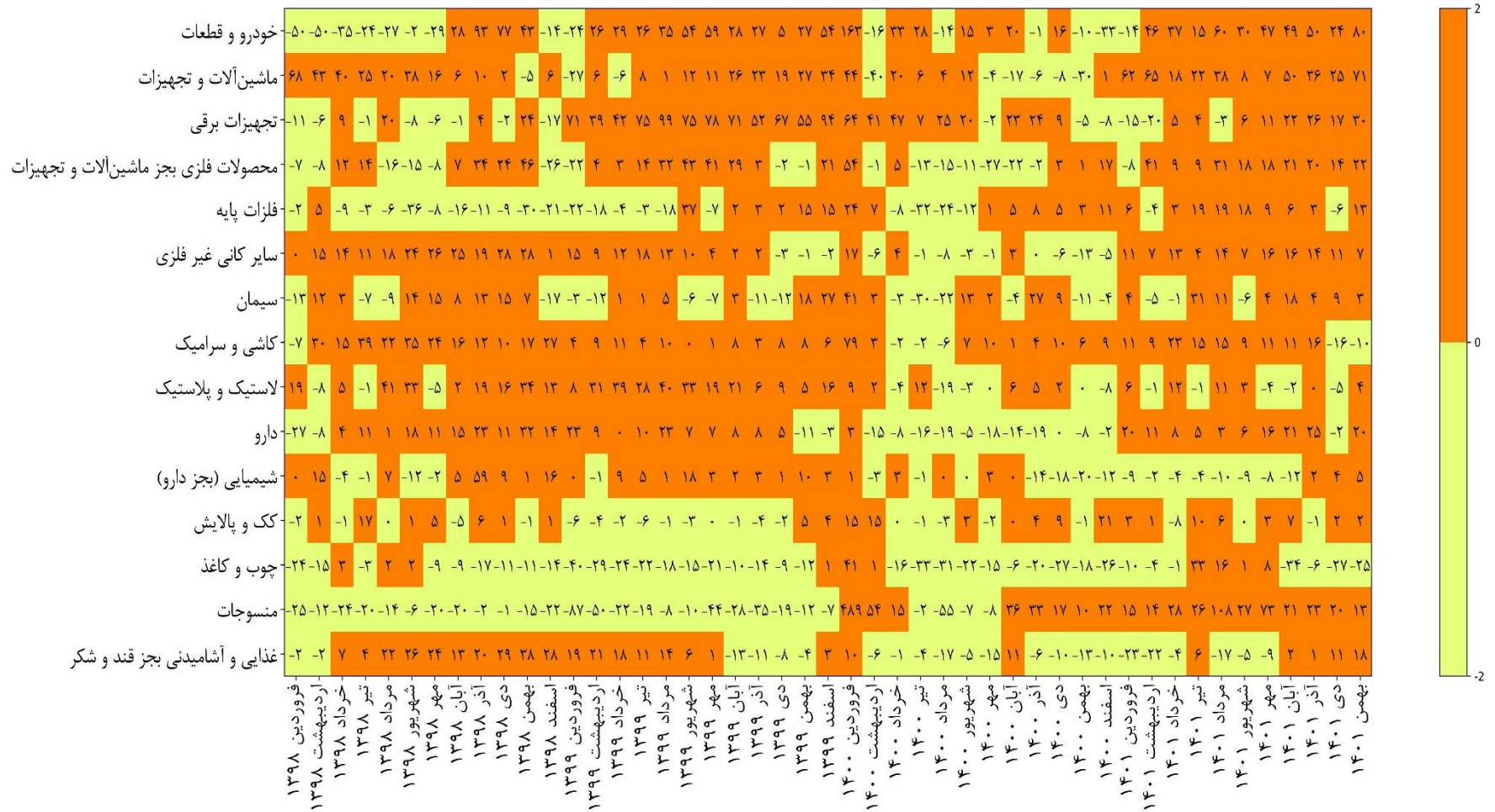
جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری از اطلاعات ماهیانه ۳۰۲ شرکت بوری استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم‌حرکتی مناسبی دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در بهمن‌ماه ۱۴۰۱ بررسی شده است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۱/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۳ درصدی مواجه شده است. همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۹/۳ مواجه شده است. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بوری نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۵/۹ درصد و نسبت به ماه قبل ۴/۱ درصد افزایش یافته است.

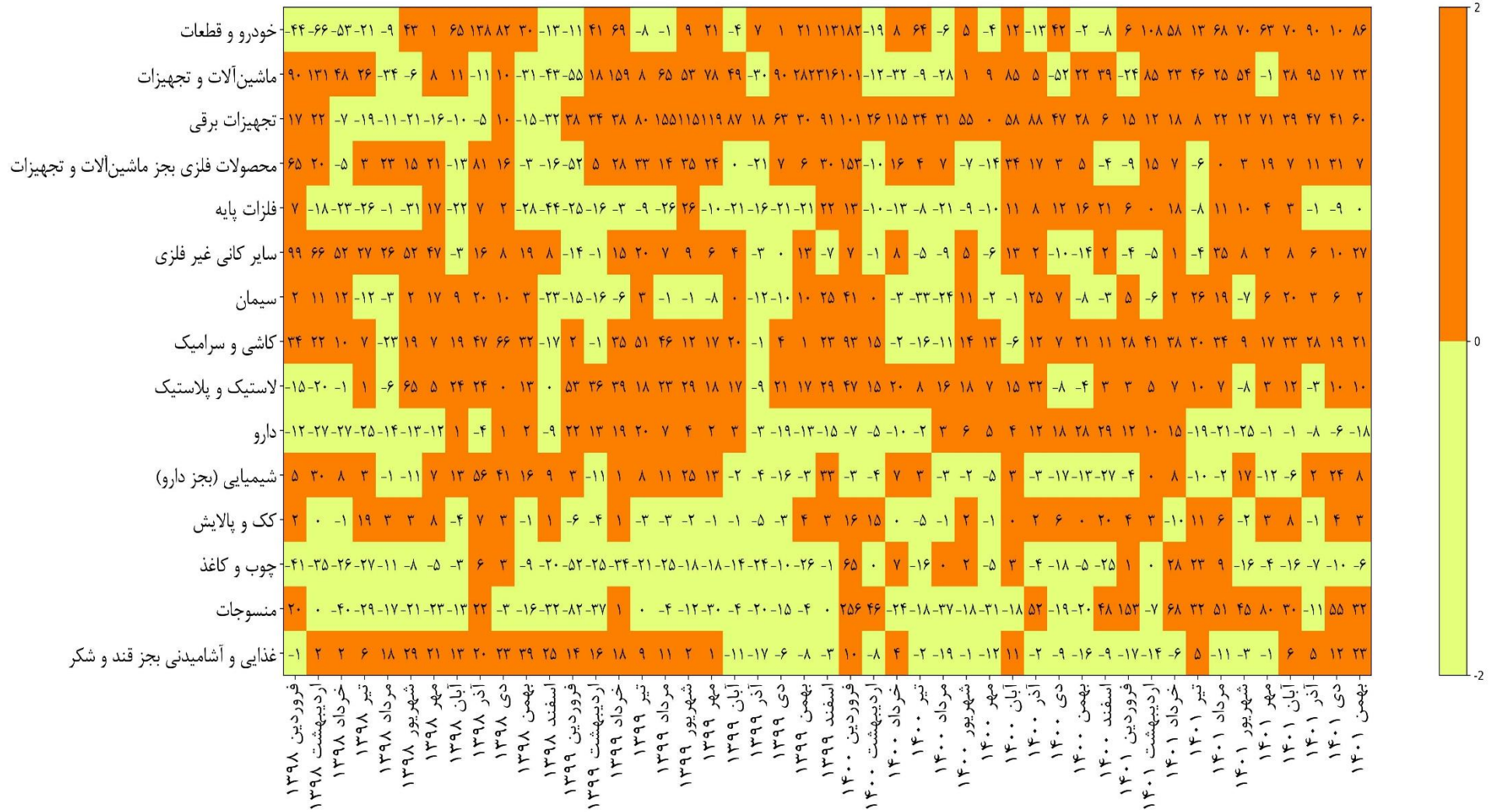

جدول ۱. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۳۹۵)^۱

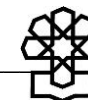

۱. در جدول فوق رنگ نارنجی نشان‌دهنده رشد مثبت و رنگ زرد نشان‌دهنده رشد منفی است (برای خوانایی جدول اعداد رند شده‌اند).

جدول ۲. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۳۹۵)

۱. رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت است و به همین دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن تنها در جداول پیوست آورده شده است.

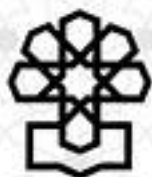

جدول ۳. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی - بهمن‌ماه ۱۴۰۱

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد ده ماهه نسبت به ده ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ده ماهه نسبت به ده ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۱۲/۴	۱۹/۷	۲۳/۷	-۳/۰	-۲۶/۳	-۲/۶	معدن
۱۱/۵	۲۱/۶	۹/۳	۸/۰	۲۱/۹	۸/۳	صنعت
-۰/۲	۲۲/۹	۱۱/۵	-۳/۹	۱۷/۸	۱۴/۰	غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر
۳۵/۹	۳۲/۵	-۱۸/۱	۲۹/۱	۱۳/۲	-۱۶/۹	منسوجات
-۰/۹	-۶/۳	۲/۸	-۵/۸	-۲۵/۲	۸/۰	چوب و کاغذ
۲/۵	۲/۶	-۲/۱	۲/۲	۲/۴	-۱/۶	کک و پالایش
۲/۰	۷/۹	-۵/۵	-۴/۸	۴/۹	۱/۰	شیمیایی (بجز دارو)
-۷/۰	-۱۸/۰	-۴/۳	۱۱/۵	۱۹/۶	۰/۴	دارو
۴/۹	۹/۸	۵/۹	۱/۷	۴/۱	۴/۹	لاستیک و پلاستیک
۲۶/۵	۲۰/۶	۴/۷	۸/۱	-۱۰/۲	۲/۰	کاشی و سرامیک
۶/۰	۱/۶	۳/۱	۵/۷	۲/۷	۰/۲	سیمان
۷/۵	۲۷/۳	۲۱/۳	۱۰/۸	۶/۹	-۴/۵	سایر کانی‌های غیرفلزی
۲/۸	-۰/۲	۹/۵	۷/۱	۱۳/۲	۱۸/۰	فلزات پایه
۸/۰	۷/۴	-۷/۲	۱۸/۳	۲۱/۵	۹/۷	محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۲/۰	۶۰/۱	۱۵/۲	۸/۴	۲۹/۵	۹/۰	تجهیزات برقی
۳۴/۰	۲۲/۸	۹۲/۴	۳۲/۶	۷۰/۷	۰/۷	ماشین‌آلات و تجهیزات
۵۴/۲	۸۶/۰	۱۵/۳	۳۸/۶	۸۰/۴	۱۸/۳	خودرو و قطعات

منابع و مأخذ

۱. معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
 ۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.
 ۳. پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی‌ماه ۱۴۰۱ بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۷۸۸.
4. www.codal.ir

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک تیاوران (منطقه جنوبی، بلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ • صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ • پست الکترونیک: mrc@males.ir

وبسایت: rci@males.ir